

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. III. Quid Clerici poßint circa dispositionem fructuum suorum
beneficiorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

DUBIUM III.

Quid Clerici possint circa dispositionem fructuum suorum Beneficiorum?

Resp. I. Clerici beneficiarii, quoad eam partem bonorum Ecclesiasticorum, quæ necessaria est ad congruam sustentationem, & decentiam status, ita fiunt domini, ut de iis possint libere disponere. Ubi recte notat *Navar.* hanc congruitatem & decentiam habere latitudinem, & suos gradus; proindeque, si infimum congruæ sustentationis pretium sint floreni 300. medium 400. summum 500. Clericus autem infimo vivat, de reliquo libere posse disponere. Ita *communiter* : quia id acquisivit ut stipendium sustentationis, quasi mercedem operis præstiti.

Resp. II. Probabilius etiam est, contra *Navar.* & multos *Canonistas*, Beneficiarios non regulares (secus enim est de regularibus, ut v. *Lugo* t. I. d. 4. s. 1. n. 2.) absolute esse dominos omnium suorum proventuum, ideoque etsi in profanos usus expendant, non teneri ad restitutionem. Est communior inter recentiores, apud *Binsf. Maldorum* & *Bon. d. 4. p. 1. ex S. Tho. Soto. Mol. & c.* tum quia fructus faciunt suos, ut supponit *Trid. sess. 24. cap. 12.* tum quia alioqui non possent fructuum dominium in alios transferre, (extra pios usus) omnesque eorum donationes, contractus essent invalidi, & ut tales à iudice declarandi, & bona Ecclesiæ restituenda: quod cum nunquam

quam sit factum, præsumi non debet esse faciendum *C. Lugo d. 4. num. 1.* Quo non obstante, teneri eos ad bona Ecclesiastica, congruæ sustentationi superflua, expendere in pios usus, tam est communis sententia, ut *C. Lugo d. 4. num. 10.* dicat, nimis singularem esse sententiam *Petri Hurt. & Dian.* dicentium, eos satisfacere, si (seclusis gravibus necessitatibus) erogent in communibus necessitatibus, quartam partem reddituum Ecclesiasticorum, vel certe dimidium ejus, quod congruæ sustentationi superest. *v. C. Lugo l. c.* ubi plurimis pro se citatis Auth. ostendit, *Toletum, Mol. & Ban.* male citari pro contraria sententia; imo ipsummet *Hurt. & Dian.* in ea non perstitisse, atque nulla vel autoritate, vel ratione subsciri: ac denique suam multis probat, præsertim ex *Trid. sess. 21. c. 5. de ref.* ostenditque, istam obligationem nasci ex jure, non tantum humano, sed etiam divino naturali. Vide etiam *Bon. l. c. p. 2.* Porro congrua sustentatio Clerici censetur, quæ necessaria est, ad status & familiæ sustentationem, secundum conditionem status, gradus, dignitatis, qualitatis, & regionis, in qua habitat, *Bon. l. c. Mol. Laym. C. Lugo, &c.* Unde resolvuntur hi Casus.

I. Congrua sustentatio non est æqualis respectu omnium: quia plus requirit Episcopus, quam Diaconus: Decanus, quam Canonicus; Canonicus in Ecclesia principali, quam Parochus; debilis & tener, quam robustus & valens: & quod sufficit in uno loco, non sufficit in alio. Quapropter attendi debet ad usum aliorum timorata

con-

conscientiæ, in eodem gradu, &c. Nec obstat, quod Beneficiarius emerferit ex humili; quo minus possit statui suo convenientes sumtus facere, ut ex *Molin. docet C. Lugo l. c. v. Bon. l. c. n. 8.*

II. Nomine congruæ sustentationis, etiam intelligitur debita hospitalitas, non tantum in pauperes peregrinos (qui maxime commendantur Clericis à Trid.) sed etiam urbanos. *C. Lugo num. 66.*

III. Debita, quæ Clericus contraxit pro sua sustentatione, vel ob piam causam, potest solvere exreditibus Ecclesiasticis, non item, quæ contraxit ante Beneficium obtentum, nisi sit pauper. *Ib. n. 67.*

IV. Potest Clericus ex bonis superfluis, licite in studiis alere suos consanguineos, si aliunde non habent; eo quod parentes vel nolint, vel non possint alere in studiis. *Ib. & Bon. p. 2. n. 13.*

V. Si habet sorores pauperes, vel filios spurios, ex fructibus Beneficii dotare licet, si aliunde non potest; quia naturali jure debet illis alimenta, in quorum locum succedit dos. *Mol. Binsf. &c.* Cavendum tamen sub mortali ne vel illas notabiliter supra statum exalter; vel legitimis æquet: etsi nobilis plus possit dare, quam alius infamæ sortis, v. *Laym. l. 4. tr. 2. c. 3. n. 4.*

VI. Si bona superflua expendat in usus profanos, v. g. in venationes, canes, equos, parasitos, ludiones, luxum, in amicos, cognatosque ditandos, &c. (quod intellige de quantitate notabili in genere prodigalitatæ, quæ longe major est, quam in genere furti) graviter peccat quidem, non ta-

men tenetur ad restitutionem; quia est dominus fructuum, & consequenter neque is, qui accipit, ita contra *Navar.* &c. communiter Doct. alii ex *Trid. sess. 21. cap. 2. Azor. 1. 2. l. 7. c. 8. q. 2. v. Laym. l. 4. t. 2. c. 3. n. 4. Bon. d. 4. pag. 2. num. 9. & pag. 4. n. 1. &c.*

Quæres 1. Quæ teneantur in pios usus expendere? *Resp.* Ea omnia, quæ acceperunt, sive ab Ecclesia, sive ab aliis, tanquam procuratores cultus divini; non autem illa, quæ in cultum divinum oblata non sunt, vel jam ab Ecclesia in cultum divinum sunt expensa. *C. Lugo d. 4.* Ratio, quia prima habent annexam obligationem religionis, posteriora non: vel si habuerunt, ea jam est extincta per expensionem in pios usus. *Vnde resolvuntur.*

I. In profanos usus expendi possunt à Clericis bona patrimonialia; eaque, quæ hæreditate, industria, donatione, aliove modo, ut Laici, acquirunt. vivendo interim ex Beneficiis. Item quasi patrimonialia, hoc est, quæ acquirunt quidem ut Clerici, non tamen ut reditus Beneficii, sed ut stipendia alicujus officii Clericalis, v. g. ratione concionis, pro Missa, funere, officio defunctorum, administratione Sacramentorum, anniversariis, &c. *Sanch. C. Lugo l. c. n. 23. Bon. p. 2. n. 19.*

II. Probabilius est, in profanos usus posse expendi distributiones, sive præsentias (ut vocant) quæ Beneficiariis ob præsentiam in Choro distribuuntur. Ita *Sylv. Bon. C. Lugo n. 24. Bon. p. 1. n. 3* contra *San* &c.

III. Fructus, qui dantur ob Capellaniam, vel
Vica-

Vicariam non collativam, sed ad nutum amovibilem, possunt expendi in usus profanos: quia non sunt fructus Beneficiorum, (hoc enim confertur per collationem Canonicam) sed bona quasi patrimonialia, v. C. Lugo n. 28.

IV. Probabiliter etiam Pensionarius licite suam pensionem expendit in usus profanos: quia eam Papa extrahit ex redditibus Beneficii, & dat alteri, qui id Beneficium non habet C. Lugo l. c. contra Bonac. & c. Secus est de eo, qui Beneficium habet in commendam, quia substituitur loco Beneficiarii. Ibid.

V. Partem, quam Clericus parce vivendo, sibi servat ex congrua sustentatione, licite expendit in usus profanos; quia expensa est jam ante in usus pios. Ibid. & Bon. d. 4. pag. 2. num. 14. ex Malin.

Queres II. Quid intelligatur nomine usus pii?

Resp. Qui vel ad cultum divinum, vel misericordiam spiritualem, aut corporalem ordinatur: v. g. ad cultum templorum, necessitatem pauperum, hoc est eorum, qui non habent necessaria, sive ad naturam, sive ad statum servandum: item in usum religiosorum, in Capellanas, Missas, suffragia pro defunctis, hospitalia, &c. Unde resolvuntur sequentes Casus.

I. Si Clericus superflua expenderit in usus profanos, v. g. emerit bona immobilia, non potest hæc retinere; quia obligationi, bonis iis annexæ, non satisfacit, & adhuc potest satisfacere, cum bona empta pretio æquivalent, C. Lugo n. 43. vid. Bon. n. 20.

II. Qui in usum profanum à Clerico bona accipit dono ex superfluis, potest excusari à peccato, si eum non induxit ad talem donationem, neque per eam Clericus redditur impotens, ad superflua expendenda in usus pios, v. C. *Lugon. 40.* Quia Clericus ex patrimonialibus, vel quasi patrimonialibus potest substituere.

III. Clerici quidem ex consuetudine multis locis recepta, licite possunt testari de redditibus Beneficiorum, non tamen nisi ad causas pias: nisi enim ubi consuetudo invaluit, etiam in usus profanos valide testentur, peccant tamen mortaliter. v. *Less. l. 2. c. 19. d. 4. Laym. l. c. Bon. d. 4. p. 3. n. 2 & 5. Trid. sess. 2. c. 1. de ref. & sequitur ex dictis. Nisi tamen fecerint cum facultate Papæ; quæ licet superveniat testamento jam condito, facit tamen illud convalere. Sanch. Salas, *Dian. p. 8. t. 3. R. 99. v. supra l. 3. t. 5. c. 4.**

DUBIUM IV.

Quis sit habitus Clericorum, quæ artes, officia, actiones iis prohibeantur?

Resp. I. Clericos majoribus ordinibus initiatos, vel etiam minoribus, si habeant Beneficium, quoad habitum obligari ad ferendam tonsuram, & vestem Clericalem, quæ non debet esse virgata, in qua diversi coloris virgæ ducantur, nec partita seu dissecta.

Resp. II. quoad artes, prohibetur macellarium, tabernariorum, jaculatorum, quorum etiam ludis, uti & hastiludiis, prohibentur interesse. Item medicorum aut chirurgorum, ubi opus in-
cissione